

Mobiliseringen i april 1940

Regjeringen hjalp Quisling

Av major G. Erdmann

Sverige mobiliserte heller ikke før 9. april — skriver Arbeiderbladet. Skal det være en unnskyldning for regjeringen?

Sverige hadde på forhånd sitt nøytralitetsvern i orden, de hadde også etablert et hjemmevern alt fra høsten 1939, for der hadde de ikke noen Nygaardsvold til å hindre det.

Men den 9. april måtte Sverige mobilisere ytterligere for å dekke seg mot tyske angrep fra Norge av, og for at regjeringen kunne støtte seg til forsvaret under de tyske krav om gjennommarsj m. v.

Her hjemme hadde Nygaardsvold ikke engang mobilisert noe ordentlig nøytralitetsvern. Planene til mobiliseringen lå ferdige, sa forsvarsministeren, statsråd Monsen, og ville bli brukt, når det ble nødvendig, men vi ville få tid på oss.

Da regjeringen gav ordre til mobilisering klokken 3.45 om morgenen den 9. april, var alt mange timer spilt. Det var heller ikke noen øyeblikkelig mobilisering som ble bestemt, for personellet skulle ikke møte før torsdag den 11. april — 3. krigsdag. I mellomtiden skulle tyskerne altså uhindret få adgang til å sende stadig nye forsterkninger inn i landet av personell og materiell og sette seg så fast at det var ugjorlig å få dem ut igjen.

I virkeligheten mobiliserte Nygaardsvold ikke den 9. april, men den 11. Og alle de brevene med mobiliseringsordre som befalet måtte skrive ut, gikk i posten mens tyskerne hadde besatt landet og kunne stanse postforsendelsene om de hadde villet. Men de tenkte seg vel ikke muligheten av en så sinnssvak ordning av mobilisering.

Slik som den ble satt i verk, kunne Quisling ikke få bedre hjelp.

Det var om morgenen den 9. april en mengde befal og mannskap som ble sendt til mobiliseringsstasjonene uten

samlet seg ved Arnes uten befal og uten rettleiing fra noen. Mens de står her i tvilsnet kommer tilfeldigvis en pensjonert offiser av festningsartilleriet, Per Aanes og får se de forsamlede soldater. Han tilbyr seg å føre dem rekkevis på busser og reiser til Kongsvinger, hvor de får kler og våpen og rykker til Skarnes, hvor forsvaret etableres.

Den motstand som tyskerne møtte i de to dagene da regjeringen slapp dem inn i landet før noen militær motstand kunne begynne, den motstand var frivillig, det var ungdom som ville verge landet, og som på egen hånd samlet seg med de våpen de selv hadde.

9. april ble arbeiderpartiets forsvarspolitikk under regjeringens ledelse satt på den største prøve, men den falt igjennom, den gjorde fiasko. Allikevel skrives det som om de andre partier hadde skylden for elendigheten.

Her finnes ingen unnskyldning for regjeringen. Det er regjeringen og først og fremst regjeringssjefen som har ansvaret for landets sikkerhet, og det ansvar må han ta og ikke slippe fra. G. Erdmann.

«Günther-gaven» stadig mer mystisk.

Avsløring av hvem som stod bak den.

I siste nummer av Ture Nermans blad «Trots allt» finner vi følgende artikkel:

«Det var något certidrt, att f. utrikesminister Christian Günther uppvaktades med och mottog en penninggåva på 21.000 kr. av privata företag som uttryck för uppskattningen av den utrikespolitik som under kriget förts under minister Günthers ledning» — redan det en desavouering av statsministeren, som har haft överlämnat dyrt

Reid

Av Morgenbladet

Reaksjonen på dette som vi kommer til uttrykk for, melder seg. Aulies utstilling nærmer seg og fortrykk enn nettopp alltid vært aktueltiden og det som ham, betydde som inspirasjon. noe gjennom bil en idé, en oppskelig innhold. I utstillingen gir kumbildet, hva det Aulies kunst er bærer også i sprengte maler kunsterverk. Og nekte at vi får utstillingen. Så lever med og forteller, river ikke stå kalde å si. Så frapper ker han seg med krigsårenes tra menneskenes mer og gleder ger både fantas verket, og når gi innholdet er uttrykk, skaper tydelig verdi. De fram i småbilde maleri som «P ker jeg langt bildet, fordi den melder seg med styrke gjennom riske formen i Her er et liv i borte i de «Gårdene brenn fantasifullt tenkt malt, slik at bli smak av kullse.

54.018 824

Saryborg
ard, jobba
den, 78 A
av profes
dent i 1883
amen 1893
er, ble han
iktsslagen
ktslagen i
ter fiskeri
tid amts
te likeledes
I 1901
avør han
Kirunavaa
funksjon
relage ved
a fra Nar
overlage
Alstahaug.
overlage
kehus, en
ke, dykt
de til han
av 1932.
stod det
det være
de kom
nges vel
menkollen
der.
Ons
r gammel.
v Oslos
AB Brød
var videre
som en
om helt
seg store
Oslo Østre
sine aller
konkur
premier
utenlands.
krefter i
internasjo
ne-
onal-
ag.
stnere gav
theatret til
en var til-
Sørensen
metale, og

begge
Holmenkollen
nde sier
Ons-
0 år gammel.
en av Oslo
A/S Ernd-
og var videre
ting.
lent som en
er, som helt
lagt sag store
n. Oslo Østre
av sine aller
arp konkur-
kke premier
utenlands.
le krefter i
internasjo-
ne-
ional-
lag.
smstnere gav
theatret til
noen var til-
Sorensen
nnetale og
ble satt livet
det utvalgte
nevnnes mu-
ns kloster,
blet fortjent
Videre var
Krudsen og
Handels-
nell til sine
om sjøfolke-

VÆRET
I DAG

meddeler:
den. Siste
59. Luft-
mm. Mini-
d. morgen-
Maksimums-
19 7,8 gr.
de i en vest-
ret mild luft
til mandag
stensteigen-
Høen kuling.
er.
Østlandet
ret. Stort sett
jell: Frisk
etydelig ned-

vendig men vi ble ikke på
Da regjeringen gav ordre til mobilisering klokken 8.45 om morgenen den 9. april, var alt mange timer spilt. Det var heller ikke noen øyeblikkelig mobilisering som ble bestemt, for personellet skulle ikke møte før torsdag den 11. april — 3. krigsdag. I mellomtiden skulle tyskerne altså uhindret få adgang til å sende stadig nye forsterkninger inn i landet av personell og materiell og sette seg så fast at det var ugjørlig å få dem ut igjen.
I virkeligheten mobiliserte Nygaardsvold ikke den 9. april, men den 11. Og alle de brevene med mobiliseringsordre som befal et måtte skrive ut, gikk i posten mens tyskerne hadde besatt landet og kunne stanse postforsendelsene om de hadde villet. Men de tenkte seg vel ikke muligheten av en så sinnssvak ordning av mobilisering.
Slik som den ble satt i verk, kunne Quisling ikke få bedre hjelp.
Det var om morgenen den 9. april en mengde befal og mannskap som reiste til mobiliseringsplassen uten å oppbeie ordren, men da de kom fram, ble de møtt med den beskjed fra regjeringen at de først kunne bli mottatt den 11. De måtte derfor gjøre vandreise.
Nede på Halden hadde general Erichsen tatt initiativet og på egen hånd gitt ordre til øyeblikkelig mobilisering av sin divisjon. Men da regjeringens mobiliseringsordre kom til ham, syntes han at han måtte kalle sin ordre tilbake. Derved oppstod atskillig forvirring til stor skade for ledelsen.
Fredrikstad ble besatt om natten fordi tyskerne kunne gå inn uhindret av miner, som ikke var lagt ut i noen av elveløpene. Til å møte disse tyskere skulle altså divisjonen først få trepper 3 døgn senere!
Imidlertid kunne tyskerne i ro og fred ta våre depoter.
Et eksempel: Gütta som skulle møte på Gardermoen torsdagen, kunne ikke komme fram dit, men noen av dem — ca. 150 mann —

man den tal gjennom, den er
finako. Allikevel skrives det som om
de andre partier hadde skylden for
elendigheten.
Her finnes ingen utforkyldning
for regjeringen. Det er regjeringen
og først og fremst regjeringschefen
som har ansvaret for landets sikkerhet, og det ansvar må han ta og ikke slippe fra. G. Erdmann.
«Günther-gaven»
stadig mer mystisk.
Avsløring av hvem som
stod bak den.
I siste nummer av Ture Nermans blad «Trots allt» finner vi følgende artikkel:
«Det var något oerhörd, att i. utrikesminister Christian Günther uppvaktades med och mottog en penninggåva på 214 000 kr. av privata företag «som uttryck för uppskattningen av den utrikespolitik som under kriget förts under minister Günthers ledning» — redan det en desavouering av statsministern, som har haft överinseendet över den politiken och måste sägas vara lika ansvarlig för den. Men det blir ännu bättre.
Direktör August Nachanson i Emisionsinstitutet har meddelat, att han och överdirektör J. A. Kollberg i Kontrollstyrelsen är initiativtagare till den taktlösa gåvan. Man erfar nu vidare genom Arbetaren, att enligt Aktieägarnas uppslagsbok utgör styrelsen i Helios kemisk-tekniska fabrik av överdirektör J. A. Kollberg och direktör Henry Koux. Likaledes utgör de två herrarna ensamma styrelse i Henkel Kemiskt-tekniskt A. B. Båge dessa företag är tyska och direktör Koux är nyligen av Stockholms rådhusrätt dömd 8 månaders straffarbete för förmedling av stora befall från tyska myndigheter till nazibladet Dagsposten!
Det blir intressant att få veta, om svenska staten nu också ska som syndapengar inhösta gåvoskatt för de 214 000 kr. Av intresse är också att veta om en — till på köpet så hög svensk tjänsteman som överdirektör Kollberg kan samtidigt vara styrelsehalva i ett stort utländskt bolag. Om lagen tillåter sådant, måste den väl kunna ändras. För normal uppfattning är det högst opassande.»

stabilisera. Så
vise med og
forteller, river h
ikke stå kalde
al. Så frappa
ker han seg me
krigarenes tra
manneskenes m
ger og gleder
ger både fantas
verket, og når
gi innholdet et
uttrykk, skape
tydelig verdi. D
fram i små
maleri som «P
ker jeg langt
bildet, fordi de
melder seg r
styrke gjenno
riske formen
Her er et liv i
borte i de
«Gårdene bro
fantasifulle ter
malt, slik at
smak av kull
ker da «Mort
Det dramatis
visst søker A
riet, finner h
uttrykk for i
også fordi fare
kert behers
ikke så lett at
retninget, og
sammenheng
Aulie riktig
flekker på e
Stillingen

Særlig

I Morgen
tikkel «Valg
det uttalt: «
(J. L. Mowin
arbeidet for K
utsøning med